

Foto: Uroš Hočevar/SLG Celje

Kaja Novosel, 5. 10. 2026

Skrolanje v svet

Mare Bulc in soustvarjalci: In kaj ima s tem Tom Sawyer?,
SLG Celje, datum premiere in ogleda 30. 9. 2026.

Tom Sawyer in njegove navihane dogodivščine nimajo kaj dosti skupnega z junaki avtorskega projekta *In kaj ima s tem Tom Sawyer?*. No, ali pa njihova domišljija preprosto deluje v drugačnih sferah, ki bi protagonistu **Marka Twaina** iz druge polovice 19. stoletja pomenile nekaj nezamisljivega in irealnega. Potek ne le dramaturgije predstave in sodobnega vsakdana, temveč tudi mišljenja, mnenja in vzpostavljanja vrednostnega sistema namreč danes v veliki meri (so)ustvarjajo male žepne naprave neskončnih in brezčasnih razsežnosti, v katere – kot predstava ljubko, a v resnici žalostno nakaže – buljimo od jutra do večera.

Telefon je osrednje gibalno predstavo in štirih protagonistov, ki jih odigrajo **Mojka Končar, Eva Stražar, Žan Brelih Hatunić in Lovro Zafred**. Ti so predstavniki sodobne mladine, oblečeni sproščeno in ležerno, a po zadnji modi (kostumografka **Ana Janc**). Preživljanje časa s pametno napravo predstava v režiji **Mareta Bulca** duhovito pokaže na mnogo načinov: *skrolanje* igralska zasedba prakticira na različnih vsakdanjih predmetih, ki švigajo gor in dol po praznem velikem odru (scenograf **Damir Leventić**), še bolj inventivno je, ko to počnejo v igralskih parih, kjer eden od igralcev predstavlja pametni telefon z različnimi vsebinami z družbenih omrežij, drugi pa uporabnika med kratkočasenjem z njimi. Vsi štirje igralci enakovredno in telesno spretno ponotranjijo in reprezentirajo nori tempo ekranov (koreografka **Leja Jurišić**), na katerih nekajsekundno menjavanje *reelsov* (slovenske ustreznice – tako kot za mnogo drugih fenomenov družbenih omrežij – za zdaj še ne poznamo) vsebinsko zaobsega čisto vse, česar se lahko domislimo: trenutne in nekdanje popevkarske hite, kuharske recepte, nasvete za vsesplošno izboljšanje naše zunanje, fizične podobe in tako v nedogled (ritem predstave podpira tudi glasba avtorice **Polone Janežič**). Telo igralk in igralcev postane kričav, hkrati pa v svojem teku učinkovito monoton medij s širokim multijezikovnim registrom (lektorica **Živa Čebulj**), ki je v osnovi široko praktičen pripomoček, a hkrati speljuje našo pozornost od dejavnosti, pri katerih bi nam načeloma lahko olajšal delo. Kolikokrat smo že slišali opazko drugih o predolgem visenju na telefonu – oziroma kolikokrat smo jo izrekli, pri čemer smo v popolnem umanjkanju samorefleksije prezrli lastni doseženi *screen time*, ki nam ga naš pametni telefon servira vsak ponedeljek zjutraj?

Preživljanje časa s pametno napravo predstava v režiji Mareta Bulca duhovito pokaže na mnogo načinov: *skrolanje* igralska zasedba prakticira na različnih vsakdanjih predmetih, ki švigajo gor in dol po praznem velikem odru (...), še bolj inventivno je, ko to počnejo v igralskih parih, kjer eden od igralcev predstavlja pametni telefon z različnimi vsebinami z družbenih omrežij, drugi pa uporabnika med kratkočasenjem z njimi.

Prav o tem predstava poskuša vzpostavljati dialog z občinstvom (četrto steno pomaga odstranjevati in spet postavljati luč, ki jo je oblikoval **Amadej Canjuga**): koliko in zakaj pa pametni telefon uporabljajo starši, ki sedijo ob mladi gledalki oziroma gledalcu? Od prvih sramežljivih odzivov – ki verjetno izhajajo iz tega, da se nagovor občinstvu začne kaj hitro po začetku predstave in precej direktno, kar lahko gledalce zmede – se je vsaj pri premierskem občinstvu razvila manjša diskusija, kakšen in kako obširen je ta *love–hate* odnos s pametnim telefonom v primarni družinski celici. To predstava po izmenjavi mnenj tudi plastično pokaže: igralci po izrekanju opozoril otrokom, naj ne uporabljajo telefona, sami v vlogi staršev ves čas obsesivno visijo na telefonu in pri tem sploh ne zaznavajo svoje okolice, v kateri po njihovi pozornosti hlepijo njihovi potomci.

Predstava kot alternativo pokaže tudi drugačen svet brez naprav, v katerem objekti postajajo ustvarjalno sredstvo za igro, druženje in zabavo; svet, ki je sicer zanimiv, nekoliko abstrahiran, mestoma se zdi, da tudi mejno nasilen, a v osnovi otroško pristen. Poanta je jasna, a je uprizoritveno in dramaturško precej bolj zanimiv kričavi prvi del poigravanja z umestitvijo pametnega telefona v protokol vsakdanjika, kar sporočilnosti predstave ni najbolj v korist. Še ena stvar, ki jo ustvarjalci le delno pokažejo, vsekakor pa ne problematizirajo, je potencial predatorstva spletnega okolja: dekleta po objavi fotografije (iz tako znane vizije *felt cute, might delete later*), dobiva opolzke in neprimerne komentarje – kot predstava pokaže – po družbenih normativih neatraktivnih moških, kar vodi v to, da dekleta zaradi neprijetnih občutkov objavo preprosto izbriše. Ta široka in kompleksna tematika bi si zagotovo zaslužila bolj poglobljeno obravnavo pa tudi jasnejše stališče ustvarjalk in ustvarjalcev.

Avtorski projekt *In kaj ima s tem Tom Sawyer?* je simpatičen, duhovit kolaž prizorov, ki gledalcem vseh starosti nastavlja ogledalo pri naši – priznajmo si – kolektivni obsesiji s telefoni, pri čemer vpliv na mlade možgane ni izgovor, ki bi ga bilo ustrezno uporabiti med omejevanjem le otrokove, ne pa tudi lastne uporabe pametne naprave. Kam dlje in odločneje pa predstava seže zelo sporadično: še najbolj proaktivno delujejo samo–sankcije Lovra Zafreda za zmanjševanje uporabe telefona (ki tudi ne delujejo v popolnosti), sicer pa se zdi, da prave rešitve ni na vidiku. Medtem ko se je Tom Sawyer aktivno potepal po ameriškem St. Petersburgu ob reki Misisipi, se lahko za današnjo pustolovščino le udobno namestimo na kavču. In kolikor je svet v pametni napravi brezmejen, predstava pokaže, da zaradi nje postajamo čudno omejeni. Koliko sveta zato ne vidimo več, je jasno, a kako bi ga lahko znova ugledali, ostane neodgovorjeno.